

EU danas:

21 milion evropskih preduzeća,
175 miliona radnih mesta i 500 miliona
potrošača. Širenje, kupovina, prodaja,
kreiranje, investiranje i zapošljavanje u
celoj Evropskoj uniji i van nje

– misli i deluj globalno!

Evropska unija

Jedinstveno tržište u Evropi

Unutrašnje tržište Evropske unije je Jedinstveno tržište u kome je osigurano slobodno kretanje robe, usluga, kapitala i ljudi, unutar koga građani Evrope slobodno žive, rade, uče i posluju. Od kad je stvoreno, 1993. godine (pod vođstvom Žaka Delora), Jedinstveno tržište omogućilo je veću konkurenciju, kreiralo nova radna mesta, definisalo pristupačnije cene za potrošače i omogućilo veći izbor roba i usluga za građane i poslovne subjekte.

Kako funkcioniše?

Jedinstveno tržište osigurava:

- **Slobodno kretanje ljudi** (ukidanje unutrašnjih graničnih kontrola i politike na polju azila)
- **Slobodno kretanje radnika i roba**
- **Slobodno kretanje kapitala, zakoni koji se bave preduzećima** (zakon o preduzećima, zakon o intelektualnoj svojini i zakon o imigraciji i pravima državljana trećih zemalja)
- Pravo i sloboda kreiranja i pružanja usluga

Slobodno kretanje roba, novca i ljudi ne realizuje se uvek i svuda lako. Ponegde nedostaje zakonska podloga, a u nekim zemljama EU postoje određene administrativne prepreke. Ipak, jedinstveno tržište je jedno od najvećih dostignuća Evropske unije, zato što je otvorilo nove mogućnosti za preduzeća i stanovnike Evropske unije. **Snažno i uspešno jedinstveno tržište stvara nova radna mesta i rešava pitanja socijalne zaštite i ekološke održivosti.**

Jedinstveno tržište danas

Sve granične kontrole robe unutar EU su ukinute zajedno sa ukidanjem carinske kontrole kretanja ljudi, što je omogućeno Šengenskim sporazumom (1985). Povremene policijske kontrole (u sklopu borbe protiv kriminala i droge) se još uvek obavljaju kada je to neophodno. Irska, Velika Britanija, Kipar, Bugarska i Rumunija ne participiraju u primeni Šengenskog sporazuma.

Za većinu proizvoda, zemlje EU su usvojile princip međusobnog priznavanja nacionalnih pravila. Svaki proizvod koji se legalno proizvodi i prodaje u jednoj državi članici ima pravo da se prodaje na tržištu svih drugih država članica. Sektor usluga je takođe liberalizovan. Ipak, sloboda kretanja ljudi još uvek nije potpuna. Preduzete su mere da se unapredi mobilnost radne snage, a naročito da se obezbedi da diplome i kvalifikacije (za zanatlije – vodoinstalater, stolare, itd.) stečene u jednoj zemlji EU budu priznate u svim drugim članicama

Jedinstveno plaćanje PDV-a

Evropska komisija uputila je 29. oktobra 2004. godine predlog akta kojim se pojednostavljuju obaveze po osnovi poreza na dodatu vrednost (PDV). Prema ovom sistemu, za sav promet na celokupnoj teritoriji EU koristi se jedinstveni PIB (poreski identifikacioni broj), uz deklarisanje PDV-a na jedinstvenom elektronskom portalu. Ovim putem se trgovcima obezbeđuje „jednošalterski“ sistem za ispunjavanje svih obaveza po osnovi PDV-a na jednom mestu. Time se učesnicima tržišne utakmice daje mogućnost da koriste PIB prema kome su identifikovani i u svojoj matičnoj državi članici za sve isporuke koje ostvaruju u drugim članicama.

Konkurencija

Konkurencija konstantno vrši pritisak na poslovne subjekte da ponude najbolji mogući izbor roba po najboljim mogućim cenama. Na slobodnom tržištu poslovanje bi trebalo da bude takmičarska igra, a za potrošače to znači niže cene, bolji kvalitet proizvoda, veći izbor roba, inovacije u proizvodnji dobara i usluga, itd. Zajednička politika konkurencije postavlja pravila o slobodnoj trgovini na Jedinstvenom tržištu Evropske unije. Ovu politiku primenjuje Evropska komisija koja je, zajedno sa Sudom pravde, zadužena da obezbedi njeno poštovanje. Razlog postojanja ove politike je da se spreče svi eventualni dogovori između preduzeća, svaki vid pomoći od strane državnih vlasti, i svaki nepravedni monopol koji bi ugrozio slobodnu konkurenciju unutar jedinstvenog tržišta. U slučaju nelegalne državne pomoći ili neprijavlivanja takvog vida pomoći, Evropska komisija može da zatraži da korisnik vrati celokupan iznos te pomoći. Svako spajanje ili preuzimanje firmi koje može da dovede do toga da neko preduzeće stekne dominantnu poziciju u određenom sektoru mora da bude prijavljeno Evropskoj komisiji.

Šta jedinstveno tržište donosi građanima?

- Slobodu putovanja, rada i stanovanja
- Bolji kvalitet hrane i zaštitu prava potrošača
- Bolji kvalitet života

Saznajte više
u EU info centru
Dečanska 1 (Dom omladine)
11000 Beograd, Srbija

Pon - Pet: 10:00 - 19:00
Sub: 10:00 - 15:00

Potrošačka politika

Potrošačka politika EU omogućava građanima da bezbrižno kupuju u svim državama članicama. Svim potrošačima je na raspolaganju podjednako visok nivo zaštite. Proizvodi koje kupujete i hrana koju koristite su testirani i provereni kako bi se obezbedila njihova maksimalna sigurnost. EU preduzima mere kako bi sprečila prevare neovlašćenih trgovaca i efekte lažnog i obmanjujućeg oglašavanja. Prava potrošača su zaštićena tako da imate pravo na povraćaj novca u celoj EU i bez obzira na to da li ste kupili robu u radnji, putem poštanske narudžbe, telefonom ili preko interneta.

Zahvaljujući jedinstvenom tržištu, jedinstvenoj valuti i elektronskom tržištu, građani EU mogu kupovati sa poverenjem i u prodavnicama i preko interneta. Štiteći potrošače, esencijalni deo opštih ciljeva Evropske unije su njihovi interesi i njihova bezbednost, kako bi se unapredio kvalitet života svih Evropljana. Zbog toga EU nastoji da osigura da šta god želite da kupite i gde god da ste u EU, zaštićeni ste ključnim principima zaštite potrošača, finansijskim uslugama i potrošačkim kreditima. Zaštita potrošača uključuje:

- transparentnost cena i garanciju za proizvode;
- pravila o bezbednosti hrane, zdravlju životinja, kontroli lanca ishrane, prehrambenim aditivima, obeležavanju prehrambenih proizvoda, itd.;
- posebne mere za bezbednost igraćaka, električnih aparata i rasvete, kvalitet i bezbednost opreme;
- poštenu poslovnu praksu, isticanje cena i obeležavanje;
- zaštitu od nepoštenih uslova u ugovorima i loše poslovne prakse (oglašavanje koje dovodi u zabludu, komparativno oglašavanje, agresivna lična prodaja);
- dobre finansijske usluge i potrošačke kredite;
- zaštitu putnika u avionskom saobraćaju, u pogledu informisanosti o letovima, kašnjenjima, otkazivanjima, duplim rezervacijama i prtljagu;
- propisi o ličnoj prodaji i prodaji na daljinu, turističkim paketima;
- propise o pirateriji i falsifikatima.

Jedinstveno tržište takođe je uvelo finansijske usluge i elektronsku trgovinu. Sa rastom internet tržišta EU takođe uvodi uputstva za dobro poslovanje na internetu i pravila o svim aspektima potrošačkih kredita i negotovinskih sredstava plaćanja. Interes i dobrobit potrošača su već uzeti u obzir pri donošenju propisa da bi se liberalizovale ključne javne usluge, kao što je transport, struja i gas, telekomunikacija i poštanske usluge. Novi propisi osiguravaju da građani i dalje uživaju u univerzalnom pristupu uslugama po pristupačnim cenama

Šta ja imam od toga?

Jedinstveno tržište donosi mnoge pogodnosti za građane EU. TKljučna od njih je mogućnost izbora. Građani EU mogu da biraju gde će putovati, živeti, studirati i raditi, bez obzira na nacionalnost. Postalo je mnogo lakše promeniti državu, akademske i profesionalne kvalifikacije prepoznate su svuda u Evropi, kao i većina socijalnih i penzionih prava i

zdravstvena zaštita. Cene avio saobraćaja i telefonije su smanjene. Cene razgovora mobilnim telefonom pale su za 70%, a razgovora mobilnim telefonom 40%. Putovanje i transport postali su lakši jer ne morate da brinete o važenju vozačke i saobraćajne dozvole gde god da ste u EU. Povećanje konkurencije donelo je više izbora i učinilo putovanje generalno pristupačnijim.

Takođe, na novom jedinstvenom tržištu ima manje birokratije. Ona je značajno smanjena naročito za mala i srednja preduzeća (MSP). Nema birokratije na unutrašnjim granicama, nema carine ni carinskih tarifa. Započinjanje poslovanja i trgovine unutar EU više nije tako kompleksno i ne oduzima mnogo vremena kao pre. Na novom jedinstvenom tržištu biznis ima ogromne potencijale tržišta na raspolaganju.

Da zaključimo ...

Prednosti jedinstvenog tržišta su jasne. Ipak, još ima puno posla. Evropska unija nastavlja da radi na daljem uprošćavanju propisa, želeći da osigura da građani EU, potrošači i poslovni subjekti imaju maksimalnu dobrobit. Zato je Evropska komisija usvojila Akt o jedinstvenom tržištu, seriju propisa kojima se stimuliše ekonomija i otvaranje novih radnih mesta. Na jedinstvenom tržištu takođe treba stimulisati poverenje i društveni napredak. Rad se nastavlja u partnerstvu sa nacionalnom vladom, Evropskim parlamentom i civilnim sektorom, kako bi se uklonile poslednje barijere.

Akt o jedinstvenom tržištu predstavlja ambiciozan politički program i veliku obavezu. Krajem 2012, proslavićemo 20-godišnjicu jedinstvenog tržišta koje je Evropljanima donelo višestruku korist.

Ono što je bitno je da tada treba da budemo spremni za nove ekonomske izazove koji će uobličiti novu strategiju za jedinstveno tržište u godinama koje dolaze.

EU info centar

Dečanska 1 (Dom omladine)
Beograd, Srbija
T: +381 (11) 3221 996
E: info@euinfo.rs
W: www.euinfo.rs

Delegacija Evropske unije u Republici Srbiji

Avenija 19a, Vladimira Popovića 40/V,
11070 Novi Beograd, Srbija
T: +381.11.3083200
E: delegation-serbia@eeas.europa.eu
W: www.europa.rs